

DELAVSKA FRONTA

Uredništvo: Maribor, Koroška cesta 5. Uprava: Maribor, Koroška cesta 1. Naročnina: celoletno Din 36.—, mesečno Din 3.—. Oglasi po ceniku. — Izhaja vsako soboto zjutraj.

Zastonj se trudijo zidati, ako Gospod hiše ne zida.

(K občnemu zboru ZZD.)*

Eno leto je preteklo, odkar se je pričelo z graditvijo naše organizacije, z graditvijo na starih večnih temeljih: Bog, Resnica, Ljubezen. Temelji, postavljeni že od vekov, so čakali, da pridejo graditelji, ki bodo zgradili stavbo, ki bo odgovarjala našemu narodu in njegovim potrebam. Graditelji so prišli in z njimi slovenski narod in Bog in Resnica; kajti, zastonj se trudijo zidati, ako Gospod hiše ne zida.

Pokazali so se prvi obrisi stavbe. Pravo delo se šele pričniti in treba bo še mnogo postenih in neutrudljivih delavcev. Tov. Rudolf Smersu je na nedeljskem občnem zboru kot član nadzorstva in kot ustanovitelj tovariške organizacije katoliških nameščencev med drugim izjavil: »Pregledali smo poslovne knjige, pa ne samo knjige, pregledali smo celotno delovanje organizacije. V težavah se je rodila in v težavah započela svoje delo, čeprav ji je dala življenje nujna potreba. Vse povsod se ji je nasprotovale. A voditelji se niso ustrašili ničesar. Korajžno so stopili na plan v borbo za idejo, na plan v borbo za enotnost z vsem slovenskim katoliškim občestvom. Kot se nameščenci v dobi najhujše diktature nismo plašili stopiti na plan, čeprav smo s tem postavljali v nevarnost svoje službe in položaje, tako se tudi ZZD nekaj časa pozneje ni pomišljala. Korajžno je stopila med ljudstvo in danes smo že lahko ponosni na njeno delo.

Nekateri nam hočejo očitati, da kršimo enotnost slovenskega krščanskega delavskega gibanja. Slovenski narod je premajhen za dve krščanski delavski organizaciji. Vprašamo pa se pri tem nehoti: Kdo pa krši to enotnost? Mi enotnosti v krščanskem delavskem gibanju iskreno želimo, hočemo pa pri tem ostati tudi v slovenski katoliški skupnosti! Mi smo za enotnost, edinost vseh katoliških stanov! Te ideje morajo iti med narod kot val, ki naj razbija vse množice! Med narodom naj ustvari pravo ljudsko gibanje! Vse naše organizacije pa naj med seboj povezuje isti smisel, in isti notranji duh katolištva in slovenstva!

Vsa slovenska katoliška javnost z veseljem pozdravlja mlado katoliško delavsko strokovno organizacijo. Z enoletnim delovanjem si je zgradila postojanko po vsej Sloveniji. Prav zvesto so se delavci oklenili organizacije zlasti tam, kjer se doslej zanje ni brigala nobena strokovna organizacija.

Boriti se za zboljšanje socialnih razmer, boriti se proti kapitalističnemu izžemanju, proti komunizmu in njegovemu zlu, vse to v slovenski katoliški skupnosti, to je naloga ZZD. Vsak slovenski delavec je poklican k sodelovanju! Nismo sami! Z nami je narod, z nami pravica, z nami je — Bog!

* Glej poročilo na 2. strani.

V Nemčiji — karle.

Kako daleč je pripeljal Hitler Nemce, dokazuje najbolj zgovorno uvedba kart za prejem hrane, oziroma štirih gospodinjinskih potrebščin. Hitlerizem je obljubljal nebesa, daje pa karle, ljudi pa tolaži, da je bolje, če ima Nemčija topove kakor maslo. Angleži pametno pravijo, da bi bilo za Nemčijo bolje, če bi imela maslo mesto kanonov. Nezadovoljstvo in komunizem se da odpraviti namreč le s kruhom in nasičenjem množic, ne pa z jeklom. — Nemčija je že morala enkrat dati Angliji prav, najbrže tudi ne zadnjč!

Boljševiški terorizem.

V Rusiji preganjanja in aretacije ne pridejo z dnevnega reda. Na zunaj se položaj iz časov carske Rusije v tem oziru ni nič spremenil. Carski režim je preganjal revolucionarje, sedanjí boljševiški režim jih pa tudi. Med zadnjimi 150 aretiranci se nahajajo še nedavni boljševiški mogotci in sicer Radek Karel, Sokolnikov in general Putna. Boljševiki še ne poročajo, če so se tudi ti aretiranci že pričeli kesati svojih revolucionarnih grehov. Obeta se nova komedija, ki bo končala skoro gotovo s smrtjo nekaterih.

Novoletna poslanica dr. Korošca.

Vodilo vlade je: borba proti komunizmu.

Naš notranji minister dr. Korošec je imel na Novega leta dan govor v radiju. V svojih izjavah, ki so vzbudila pri nas in v tujini veliko pozornost, je najprej ugotovil, da vlada v naši državi red in mir. Nato je govoril o občinskih volitvah, pri katerih je lahko naš narod po dolgih letih zopet svobodno izrazil svojo voljo. V ogromni večini se je povsod izrekel za JRZ. Nove občinske uprave so povsod že prevzele svoje posle. Vlada namerava razpisati sedaj volitve v mestna zastopstva, še pred temi volitvami pa izpremeniti sedanjí volilni red, ter uvesti tajno volilno glasovanje. Želja vlade je, da izda vse politične zakone v najtesnejšem prijateljsstvu s Hrvati ter z njihovim sodelovanjem.

njem. Vlada vodi neizprosni boj proti komunizmu ter beleži na tem področju velike uspehe. Gospod minister je ugotovil, da naš kmet in delavec nimata smisla za komunizem, ker dobro veda, da jima ne bo prinesel nobenih koristi. Žal pa se širi komunizem med izobraženstvom in to zlasti med takim, ki o bistvu komunizma nima niti pojma. Komunizem je postal med tem ljudmi neke vrste modna bolezen. Mislijo, da so zanimivi in sodobni, če so komunisti. Vlada in z njo vred ves naš narod sta proti liberalnemu individualizmu in družabnemu anarhizmu, prav tako pa tudi proti kolektivizmu, ki nas vodi v komunizem. V borbi proti komunizmu morajo vsi državljani vlado podpirati.

Rezultat občinskih volitev v naši državi.

Listi so objavili končno poročilo o občinskih volitvah iz vse države. Volitve so se vršile v 3762 občinah, glasovalnih upravičencev je bilo 3.391.526, od teh jih je volilo 2.239.756, ali 66 odstotkov.

JRZ je dobila 1.374.262 glasov ali 61%, združena opozicija (Maček, Davidovič, zemljoradniki, socialisti) pa okrog 29%. Fašistične skupine (JNS, Hodžerovci in Ljotičevci) so dobili 4% oddanih glasov.

Vidimo torej, da so v Jugoslaviji zmagale demokratične smeri in da so dobili fašisti vseh vrst le okrog 4%. Vsemogočna JNS, ki je tako sijajno »zmagala« pri občinskih volitvah leta 1933 z vsemogočim nasiljem in ki si je obetala večno življenje na zemlji, je dobila sama v vsej državi le 36.108 glasov ali 1,6% oddanih glasov. JNSarski župani vladajo le v 29 občinah.

Javna dela.

Za brezposelne se družba dejansko zanima. V državah z močnim delavskim strokovnim gibanjem imajo brezposelní podpore iz brezposelnega zavarovanja. Komunistična Rusija, ki sama vodi in ureja gospodarstvo, zaposluje brezposelne na poseben način pri prisilnih delih. Narodno-socialistična Nemčija je sledila nekako ruskemu komunističnemu zgledu. Brezposelne in ekstremne ter zmerne opozicijske nacije je zbrala v koncentracijskih taboriščih ter delavskih bataljonih, kjer se vrši prisilno delo, ki ga financira država. Občudovalci Hitlerja se najdejo tudi izven Nemčije in tudi pri nas. V pomanjkanju razumevanja človekove notranjosti in njegove vloge bi radi reševali brezposelno vprašanje približno tako kot Hitler. Oni vidijo v vsakem brezposelnem delomrčnem in izmeček človeške družbe. Zato bi se ga radi znebili. Ker pa to ne gre, hočejo pobirati milodare, s katerimi naj se organizirajo javna dela, pri katerih naj se zaposlijo brezposelní v nesezonskem — to je v zimskem času — na taboriščni način.

V Nemčiji so imeli pred Hitlerjem močno brezposelno zavarovanje, ki je bilo stalen predmet podjetniških napadov, češ, da je to socialno breme neznosno. Hitler je razbremenil nemške kapitaliste, pognal svoje tovariše na cesto beračit za zimsko pomoč in organiziral delavske bataljone. Z ram podjetnikov je prevzeli socialno breme na rame najnižjih slojev. S tem je brez dvoma zelo ugodil kapitalistom, dvignil pa ob enem vihar ogorčenja pri vseh

tistih, ki si reševanje brezposelnosti zamisljajo na nekoliko drugačen način.

Manj delavcev bi se moglo zaposliti v gospodarstvu, če bi se delovni čas čim bolj skrajšal. Mesto da delajo zaposleni po 12 in ponekod še po več ur, naj bi se uvedel tedenski 40 urnik. Stotisoči bi bili lahko na ta način pritegnjeni v gospodarstvo. V službah je mnogo poročnih žena, ki bi lahko izhajale z zaslužki svojih mož kot druge matere, ki se morajo prav tako zadovoljiti s skromnimi prejemki mož. Če bi na njihova mesta stopile brezposelne moške moči, bi bilo precej družinskih očetov pri kruhu. Brez dvoma pa bi končno le še ostalo pri današnjem stanju nekaj brezposelnih. Za vse te so pripravile razne mednarodne konference zaposlitev pri javnih delih, ki pa ne smejo biti izvedene v najnepriladnejšem času in ki morajo biti prav tako združene s socialnimi bremenimi (zavarovanje zoper bolezni in nezgode), kot vsako drugo delo. Razen tega morajo imeti pri teh delih zaposleni delavci vsaj skromne plače zase in za družino.

Krščanski delavci imamo navado sedeti po delih in ne po obljubah. Organizacija javnih del je kamen preizkušnje. Zato zahtevamo, da se zaposlitev brezposelnih tako uredi, da bo zadosteno socialni pravičnosti in obče človeški zahtevam. Delo naj se ne veže na taborišča. V krščanski družbi je nedopustno, da bi očeta trgali od družine, kakor to delajo komunisti v Rusiji in hitlerjevci v Nemčiji.

Prijateljstvo z Bolgarijo je čvrsto.

Koncem tega meseca bo v Belgradu svečano podpisana pogodba o večnem prijateljstvu med Jugoslavijo in Bolgarijo. Do tega prijateljskega pakta je prišlo na pobudo od obeh strani, znači pa enega največjih zunanjepolitičnih uspehov sedanjí naše vlade. Prijateljstvo z Bolgarijo, ki bo s pogodbo svečano dokumentirano, pomenja nič manj kakor garancijo, da bo na Balkanu vladal mir, četudi se

grize vsa ostala Evropa med seboj. Naši zunanji sovražniki, ki so vso svojo politiko napram naši državi zidali na nasprotje, ki vlada proti nam v Bolgariji, bodo s tem izgubili zadnjo svojo nado, da bi nam pripravili za hrbotom sovražnika. O zbližanju med Jugoslavijo in Bolgarijo piše danes vse svetovno časopisje kot o enem največjih političnih dogodkov zadnjega časa.

Sporazum med Anglijo in Italijo.

V Rimu je bila podpisana pogodba med Italijo in Anglijo o medsebojnem poročanju, da se sedanje stanje v Sredozemskem morju ne bo izpremenilo. Italija se s tem paktom odreka Balearskim otokom, ki si jih je nameravala osvojit, pristane na vstop Egipta v Društvo narodov, ukinila bo protibritansko radijsko propa-

gando, pristopila bo k londonskemu pomorskemu sporazumu in se ne bo protivila gradnji angleških utrdb na svojih postojankah v Sredozemskem morju. S to pogodbo je sedaj zaenkrat zaščiten mir na Sredozemskem morju, kjer so se še nedavno zbirali grozeči oblaki.

Železniški dohodki so porasli, naj bi še plače železniških uslužbencev.

Glavno ravnateljstvo naših železnic v Belgradu je izdalo pregled dohodkov za prvih osem mesecev lanskega leta. Slika je z ozirom na porast števila potnikov in dohodkov v primeri s prejšnjimi leti izredno ugodna. Tako so naše železnice prevozile leta 1932 okrog 21.360.000 potnikov, naslednja tri leta pa znatno manj, prvih osem mesecev lanskega leta pa je znašalo število potnikov kar 25.282.000. Tudi dohodki so se seveda temu primerno povečali. Leta 1932 so znašali 1 milijardo 202 milijona, prvih osem mesecev lanskega leta pa 1 milijardo 208 milijonov Din. Bilanca je vsekakor ugodna, da bi bila lahko še znatno lepša, če bi nekoliko preuredili blagovno tarifo, jo pocenili ter jo prikrili potrebam našega gospodarstva. Ni pa ugodno še danes vprašanje prejemkov železniških uslužbencev, zlasti pri nas v Sloveniji. Na najslabšem so progovni delavci, ki že nekaj mesecev sedaj v zimni ne delajo, ker ni kredita za popravilo železniških prog, ki bi pa bilo zelo nujno potrebno. Skoraj na istem so delavci v železniških delavnicah ter pomožni osebje. Prav nič bolje se pa ne godi tudi ostalim uslužbencem in uradnikom. Pri tem pa moramo poudariti, da so železničarji v drugih pokrajinah na boljšem, kakor v Sloveniji ter imajo večje prejemke, pa manj dela in službe, kot naši. Narobe pa so železniški dohodki na slovenskih progah precej višji, kakor dohodki v drugih pokrajinah.

Brezposelne podpore.

Ministrstvo za socialno politiko je z odlokom od 15. 12. 1936 dovolilo podaljšanje podpor brezposelnim pri borzah dela. Podaljšanje je priznано pod različnimi pogoji od enega do šest tednov.

Nadurno delo se mora plačati.

Okrajno sodišče v Petrovgradu (preje Veliki Bečkerak) je razsodilo v zanimivi zadevi. Delavci tamkajšnjega eksportnega mlina so tožili podjetje za nadurno plačo v znesku Din 70.000. Zastopnik tvrdke se je zagovarjal, da so se delavci ob nedavnem povišanju plače odrekli tej nadurni plači. Sodišče je pa deloma ugodilo delavcem in odločilo, da mora podjetje plačati delavcem za nadure 40.000 Din, češ, da se mora nadurno delo vedno plačati.

Hrvatski radniški savez.

Radičevska delavska strokovna organizacija je imela 13. novembra svoj občni zbor. Predsednik Peštaj in tajnik Martinac sta poleg drugega poročala, da je organizacijo ustanovil štefan Radič in da ima organizacija 46.422 članov. Zasluga organizacije je, da se se zvišali prejemki delavstva za okrog 18 milijonov dinarjev.

Novi predpisi v Avstriji.

Avstrijska vlada je izdala novo uredbo, po kateri ni dovolj, da obrtni vajence samo hodi v strokovno šolo, da postane pomočnik, ampak je potrebno, da dokonča obrtno nadaljevalno šolo tudi z dobrim uspehom.

Brezposelnost v Nemčiji.

Po poročilu nemškega urada za posredovanje dela znaša število brezposelnih 1.197.000 oseb, torej skoro toliko kot v letu 1935 v istem mesecu.

Nizozemski socialisti za vojne kredite.

Nizozemska socialistična stranka je sklenila glasovati za vojne kredite, ker smatra, da je državi potrebna močna vojska, dokler se ne izvede oborožitev Zveze narodov.

Svoji k svojim.

Poročajo, da so sklenili mladinski odsek socialistične in komunistične stranke v Belgiji, da se združijo. Socialistični stranki ne preostane drugega, kot da mladinski odsek izključi, ali pa tudi sama stori isto.

Zveza združenih delavcev je bistven člen slovenske katoliške skupnosti.

I. redni občni zbor ZZD.

Kot velika družina so se zbrali v nede- ljo 3. januarja 1937 ob pol 10 dopoldne v dvorani Rokodelskega doma v Ljubljani številni delegatje in prijatelji ZZD k prve- mu rednemu občnemu zboru naše delav- ske strokovne organizacije »Zveze zdru- ženih delavcev«. Ni potrebno, da vedno poudarjamo nujnost obstoja organizacije ZZD, kajti iz zrka je vzrastlo že mogočno drevo, kar se je lepo odražalo na I. ob- čnem zboru.

Dvorana Rokodelskega doma je bila že zdavnaj napolnjena, ko je točno ob pol 10 predsednik tov. Jože Jonke otvoril občni zbor, pozdravil zastopnika tovari- ške nameštenske organizacije »Društva združenih zasebnih in trgovskih nameščen- cev Slovenije« tov. Alojzija Sitar, za- stopnika Delavske zbornice tov. Rudolfa Smersu, podpredsednika tov. »Stro- kovne zveze poljedelskega delavstva« tov. Milana Valant, zastopnika tov. »Stro- kovne organizacije jeseniškega delavstva« tov. Albina Gaser z ostalimi tremi za- stopniki te organizacije, dalje glavnega urednika »Slovenca« č. g. dr. Iv. Ačič- na, č. g. Joškota Godino in Tav- čarja ter podružnične delegate, zaup- niki in zastopnike snujočih se podružnic. Z navdušenjem pritrditvam so bila z zbo- rovanja poslana pozdravna pisma vodite- lju slovenskega naroda ministru dr. Anto- nu Koroseu, svojemu prijatelju mini- stru dr. Mihi Kreku, ministru za so- cialno politiko in narodnega zdravja g. Dragiši Cvetkoviču, svojemu slo- venskemu banu dr. Marku Natlače- nu, velikemu dobrotniku delavstva nad- škofu dr. Antonu Bon. Jegliču, ljub- ljanskemu knezoškofu dr. Greg. Rožma- nu in mariborskemu knezoškofu dr. Iva- nu Jožefu Tomažiču.

Poročila delegatov.

Vsaka podružnica je po svojem delega- tu podala kratko poročilo o gibanju in de- lovanju v preteklem letu. Iz vseh poročil je bilo razvidno hotenje in delovanje or- ganizacije, predvsem pa v poseganju v praktično strokovno in organizacijsko de- lo. Vsem delegatom, ki so poročali obče- mu zboru o delu svoje podružnice, je v za- ključeni celoti pred svojim glavnim poro- čilom dal svoje pripombe, misli in nasve- te centralni tajnik tov. Franc Preželj.

Poslovno, organizatorič- no in strokovno poročilo tajnika tov. Preželj Franceta.

Naša »Zveza združenih delavcev«, ki ima komaj dobro leto življenja za seboj, je še mlada strokovna organizacija, vendar je že v tej dobi smotrenega in živahnega de- la pokazala veliko upravičenost do svoje- ga obstoja. V začetku je ustvaritev naše organizacije, ki nosi na svojem praporu napis »Bog in Pravica«, vzdignila mnogo prahu. Naš program, oziroma v čem se ločimo od drugih organizacij, boste, tova- riši delegati, razvideli iz resolucije, ki bo danes tukaj prebrana. V uvodu naj samo poudarim, da danes predstavlja naša ZZD katoliški slovenski delavski stanovski po- kret, ki temelji tudi praktično na pape- ških socialnih okrožnicah.

O strokovni organizaciji.

Delavstvo si more dandanes le s pomoč- jo strokovne organizacije priboriti boljši vsakdanji kruh in zadostno zaščito za svo- je zdravje in življenje. Brez te lastne ob- rambe moči, ki jo daje delavska strokov- na organizacija, je delavstvo brez odpor- nosti in vsa njegova pereča vprašanja bo- do ostala nerešena in odprta. Delavsko vprašanje dandanes ni več zgolj vpraša- nje dobrotelčnosti, temveč je vprašanje borbe. Delavstvo ne prosi in ne sme pro- siti miloščine, ampak zahteva to, kar mu je družba dolžna dati za njegovo delo. Ka- pitalizem se prav dobro zaveda, kakšne pravice ima delavstvo, zato gre njegovo delo v smeri, da si pridobi v življenju čim večji vpliv. In ta vpliv dejansko tudi ima! Toda, če bi se delavstvo moglo in znalo okleniti svoje strokovne organizacije, bi postalo samozavestno in bi se potem v polni meri zavedalo svoje moči. — Ideje vplivajo na delo, toda ohranijo se v življe- nju samo, če se posamezniki žrtvujejo za- nje. Pri delavski strokovni organizaciji se ideja mora poglobljati praktično v delu, v vsakdanji borbi za izboljšanje delavčev- tega položaja in v nesebičnem žrtvovanju vsakega posameznika v delu za celoto.

Naše delo v strokovnem oziru.

Tobačno delavstvo. Centrala se je za tobačno delavstvo zelo trudila. Njena glav- na borba je bila, da se niso izvedle večje

redukcije in da smo po neštetihi interven- cijah in zborovanjih dosegli s pomočjo naših gg. ministrov upokoitev 123 delav- cev in delavk. Sedaj se borimo, da bo čim- prej izdan Pravilnik o plačah, da se bo mizeren položaj tobačnega delavstva vsaj nekoliko izboljšal. Kajti tobačni delavec je danes zadnja para, saj zasluži povprečno komaj 18 Din na dan. Posameznim članom so se zgodile razne krivice, tako glede pre- vedb v III. namesto v II. kategorijo, naša organizacija je podvzela vse korake v tej stvari in upamo, da bomo uspeli. L. 1932. je bilo nasilno upokojenih v tobačni tova- rni 53 delavcev in delavk, in sicer še po starem pravilniku. Nekateri izmed teh so delali po 40 let in še ved v danes živijo skoraj v največji bedi, kajti pokojnina je silno malenkostna. Organizacija se je tudi z vsa silo zavzela za te bedne upokojene, napravili smo že več vlog, upamo, da bo- mo končno le našli razumevanje za ugod- no rešitev.

Lesno delavstvo. Na Dolenjskem ima- mo več podružnic, ki imajo organizirano v pretežni večini lesno delavstvo. Lesna stroka je danes izmed najslabših, bila je dalje časa v hudi krizi. Članstvo iz Sote- ske in tudi iz Dolenje vasi ter iz Glažute je bilo radi popolne ustavitve Auersper- govih žag dolgo časa brez dela. Organizaci- ja je dosegla, da je ponovno začela obra- tovat žaga v Soteski, ki zaposluje 43 de- lavcev. V tem obratu bomo v najkrajšem času sklenili kolektivno pogodbo in tudi volitve obratnih zaupnikov bomo izvedli. Slabše je v Glažuti, Dolenjo vasjo in tudi z Ribnico. V Ribnici je podjetje Rudež odpustilo 8 naših članov, češ, ker so pri nas organizirani. Začela se je tam grda in nelojalna borba proti naši organizaciji. Vsak naš delavec je moral prinesiti od po- družničnega odbora pismeno izjavo, da ni več član naše organizacije, če je hotel do- biti zaposlitev. Organizacija je prosila za posredovanje Delavske zbornice, Inšpek- cijo dela in oblast. Zadeva še ni razčišče- na. V Loškem potoku imamo precej čla- nov, toda sedaj so vsi v hrvaških gozdo- vih, ker so bili skoraj v celoti vsi brezpo- selni. V Vavti vasi se podružnica dobro giblje. Izvedle se bodo v petih podjetjih volitve obratnih zaupnikov in skušala se bo skleniti kolektivna pogodba z nekim večjim lesnim podjetjem. Pri mizarskem podjetju Vrečar Ivan v Domžalah smo sklenili kolektivno pogodbo, ki ureja de- lovne pogoje delavstva in s katero je bilo doseženo nad 25 odstotno zvišanje mezd.

Stavbinsko delavstvo. Tudi stavbena stroka je ena izmed najslabših kar tiče plač in delovnih pogojev. Do 31. dec. 1936 je bil v veljavi sklenjeni sporazum med podjetniki in delavci. Vršila so se pogaja- nja za novo kolektivno pogodbo, h kate- rim pa naša organizacija ni bila vabljeni. Ko smo protestirali proti temu, smo bili tudi mi povabljeni. Od jeseniške Strokov- ne organizacije delavstva, ki šteje okrog 250 članov, smo prejeli pooblastilo, da jo poleg naših članov zastopamo na pogaja- njih. Pogajanja so zaenkrat ustavljena, nadaljevala se bodo, čim bo preiskan neki incident.

Cestni delavci. Da bodo dobili naši brez- poselni člani v Rajhenburgu zaposlitev, smo izposlovali pri banski upravi podporo v znesku 30.000 Din za nadaljevanje tam- kajšnjih javnih del. Tudi za druge naše brezposelne članе smo se zelo trudili, da bi jim preskrbeli zaposlitev. Deloma nam je to uspelo pri gradbi ceste Ribnica—Do- lenja vas.

Poslovno in organizatorično poročilo.

Centrala je imela v preteklem poslovnem letu 46 rednih sej. Prejeli smo 455, odposlali pa 729 dopisov, skupaj 1184. Okrožnic smo izdali 10 in smo jih razpo- slali na 1598 naslovov. S 1. nov. 1936 smo se preselili v nove prostore v Delavsko zbornico. Tov. Šešelj, ki opravlja svoje posle strok. tajnika, je nastopil službo koncem julija 1936. Delo naše pisarne je silno naraslo, pri delu v veliki meri po- maga odbor. Pri svojih podružnicah in v krajih, kjer smo poskušali ustanavljati našo organizacijo, smo imeli vsega sku- paj okrog 70 sestankov in zborovanj. Stan- nje članstva je 1250, podružnic pa: delu- jočih 19, snujočih, kjer so že vložena pra- vila, pa 9, skupaj torej 28.

Resolucije in važnejše vloge.

Za zahtevo tobačnega delavstva smo vlo- žili na merodajna mesta tri resolucije in osem vlog. Proti ukinitvi § 219 obrtnega zakona za člane Bratovskih skladnic smo takoj protestirali na vseh inštancah in, prosili, da se ta krivica našim kovinarjem

in rudarjem popravi. Dobili smo zagoto- vilo, da se bo to skušalo uresničiti. K za- konu o minimalnih mezdah smo poslali v imenu Zveze svoje pripombe, prav tako smo poslali svoje pripombe k uredbi za prehrano pasivnih krajev. Zahtevali smo v posebni vlogi, naj se čimprej izda zakon o hišnem gospodinjstvem osebu s poseb- nim pristavkom glede možnosti izvrševa- nja verskih dolžnosti.

Vajeniško vprašanje.

Tudi vajeniškemu vprašanju posveča naša organizacija največjo pažnjo. Na pri- stojna ministrstva in na ostale odločujoče činitelje smo poslali posebno spomenico glede ureditve vajeniškega vprašanja, predvsem glede izvrševanja §§ 264 in 294 obrtnega zakona. Iz treh strani smo dobili pismeno zagotovilo, da bo ta stvar rešena v najkrajšem času. Na Delavsko zbornico smo poslali vlogo, da naj skliče ona anke- to o vajeniškem vprašanju. Zbornica je ugodila naši vlogi in se bo vršila anketa v začetku februarja.

Delavska zbornica in ZZD.

Vsem je gotovo še v spominu, da je De- lavska zbornica odklonila našo organizaci- jo pri vpisu v svoj register. Zbornica je dala neke posebne pogoje, katere smo vse izpolnili, razen, da še nismo obstojali ta- krat eno leto. Zbornica je registracijo za- to odklonila. Ta odlok je bil protizakonit in proti duhu zakona. Napravili smo zato pritožbo na ministrstvo za soc. politiko. Naša pritožba je bila ugodno rešena. Čud- no je pri tej stvari samo to, da je Delav- ska zbornica, čim se je zvedelo za odlok ministrstva, našo Zvezo sama od sebe sprejela v svoj seznam strokovnih, pro- svetnih in športnih organizacij.

Zastopniki Zveze pri socialnih institu- cijah.

Naša Zveza ima več članov v samoupra- vi OUZD v Ljubljani. Dolžnost naših po- družnic je zato, da delo naših delegatov podpirajo. Pri Javni borzi dela smo po- pisali poseben reverz, s katerim jamči or- ganizacija materialno za vse podatke brez- poselnih članov.

Tisk.

Z »Delavsko fronto«, upam, da ste za- dovoljni. Vse podružnice prosim, da naj veliko dopisujejo v našo rubriko. Ustano- vili smo tudi »Delavsko knjižnico«. V tej knjižnici smo izdali že dve brošuri: 1. Mi- lan Valant, »Krščanska strokovna orga- nizacija« v 3000 izvodih, ki je popolnoma pošla in je še vedno veliko povpraševanja. Kot 2. zvezek je izšla brošurica: France Pernišek, »Zakaj nismo krščanski sociali- sti?«. Sistem te knjižice bomo ohranili še v bodoče. Ne smem pri našem tisku po- zabiti tudi na »Naš list«, ki izhaja v Grob- ljah, kateri o naši organizaciji zelo pri- jazno piše. Tudi »Slovenec« in ostali naši katoliški listi so naklonjeni našemu po- kretu.

Volitve obratnih zaupnikov in volitve v Delavsko zbornico.

Ustanova obratnih zaupnikov je važna ustanova, posebno še s stališča, ker je to ustanova v smislu naše ideje. Polagajmo na to stvar zato največjo pažnjo! Tudi pri volitvah v Delavsko zbornico, ki se bo- do gotovo kmalu vršile, naprimo vse sile, da bo naša lista (zelená) odnesla lepo šte- vilo glasov in mandatov. Širimo in gradi- mo zato našo organizacijo!

Na kaj naj polagajo važnost podružnice.

Vsak pokret se mora nujno opirati na gotove krajevne edinice, katere v svojem pridnem delu ustvarjajo lahko čuda, ali obratno, vsled svoje nedelavnosti morajo sčasoma zginiti in napraviti prostor dru- gim, ki so sposobnejši življenja. Za delav- stvo in za njegovo strokovno organizacijo je to še posebno velike važnosti. Zato mo- rajo biti posebno v delavskem pokretu grajene krajevne podružnice na močnih, aktivnih in požrtvovalnih članih. Biti mo- rajo organizatorji, agitatorji, učitelji — vedno in povsod na mestu.

Delo v odboru podružnice se mora točno porazdeliti. Predsednik mora voditi zuna- nje posle, intervencije, in skrbi, da se vsi sklepi, ki se naredijo na sejah, tudi izve- dejo. Podpredsednik ima nalogo, da skrbi za udeležbo na sestankih in sploh vodi vse notranje delo podružnice. Tajnik: ni do- volj, da vestno beleži sklepe v sejni zapis- nik, marveč naj tudi piše kroniko delav- skega gibanja v okraju. Najprimernejši je tudi za dopisnika v »Delavsko fronto«. Biti mora iniciativen, energičen in izred- no delaven, ker le tedaj bo podružnični

odbor v resnici v polni meri vršil svojo dolžnost.

Organizacijski zaupniki. Teh v naših podružnicah še nismo imeli. Kaj so to? Organizacijski zaupniki so prav za prav razširjen odbor, ki mora imeti stalne sti- ke z odborom, poleg tega pa tudi sam red- ne seje. Na teh sejah naj bodo navzoči tudi obratni zaupniki, kjer naj skupno re- šujejo vsa tekoča vprašanja iz obratov, intervencije, pritožbe članov radi članari- ne, časopisa itd. Da morejo organizacij- ski zaupniki v resnici vršiti svoje delo, je treba, da jim odbor dodeli, in sicer vsake- mu posamezniku, po pet ali deset članov. Njegova naloga je, da jih ima stalno v evidenci, pobira od njih članarino, skrbi, da v redu prejemajo list, poroča njih že- lje in zahteve odboru, kakor tudi obrat- nim zaupnikom. Zato naj ima posebno be- ležnico, kjer ima vpisane vse člane, kakor tudi, da vpisuje vse, kar mu člani sporoče.

Redni mesečni sestanki in prosvetni ve- čeri. Sestanki so predpogoj zdravega na- predka v podružnici. Vsak mesec bi se moral vršiti strokovni sestanek, katerega se mora udeležiti vse članstvo. Na teh se- stankih naj se razpravlja o delavski soci- alni zakonodaji, saj je v »Del. fronti« in drugod vedno dovolj gradiva, kar posa- mezniki ne razumejo. Zato je treba v teh stvareh debate. Poleg tega naj pride pri tej priliki na razgovor delo v tovarni, v organizaciji, obratni zaupniki pa naj po- ročajo o svojem delu.

Bolj kot kdo drugi rabi razvedrila in oddiha delavec. Tudi razvedrilo naj najde delavec v svoji organizaciji. Prirejajte delavske prosvetne večere posebno v kra- jih, kjer ni prosvetnih društev. Posebno za zimsko delo so taki večeri izredno važni.

Tečaji. Tečaji so naši organizaciji že nujno potrebni. Treba je učiti in vzgajati prave strokovničarje, zato je treba imeti šolo. Doseglo naj bi se to s tečaji, ki naj bi jih centrala prirejela, in sicer siste- matično.

To je moje poročilo. Vse navzoče pro- sim, da bi sodelovali še naprej s tako ve- liko ljubeznijo z organizacijo kot dosedaj, kajti prepričan sem, če nas bo toliko enih misli, enega hotenja, tedaj bo naša Zveza združenih delavcev res zavojevala celot- no slovensko katoliško delavstvo.

Iskreno vas pozdravljam! Bog živi!

POROČILO TOV. BLAGAJNIKA

Kalčiča je pokazalo, da je pri tako pičlem dotoku finančnih sredstev organi- zacija ustvarjala le s svojim idealizmom.

Poročilo predsednika

tov. J. Jonkeja.

Krščansko delavsko gibanje, ki je bilo pri nas lepo zamišljeno pod vodstvom po- kojnega dr. Janeza Evangelista Kreka, je po vojni zgrešilo svoj cilj, ker je odrešitev proletarcev iskalo v socializmu. Katoliško misleči so opozarjali, da je to iskanje zmotno. Priznavanje socializma, pa naj si je samo v gospodarskih načelih, vodi krščansko delavstvo v skrajno levico. Te- ga krščanske delavske strokovne organi- zacije ne smejo dopustiti niti delati. Radi tega je nastal med katoliškimi organiza- cijami in krščansko delavsko strokovno organizacijo spor, ki je postajal iz dneva v dan bolj strasten in vedno globlji. Sod- ba Cerkve je potrdila naziranje voditeljev katoliških organizacij in obsodila vsak so- cializem, kakor tudi tiste, ki v socializmu iščejo rešitve — saj je izrečno zavrgla tudi krščanski socializem. Toda vkljub tej obsodbi in vkljub jasnim izjavam Cerkve, v čem je treba iskati rešitve socialnega vprašanja, pa se je brezobzirno nadalje- valo z zavajanjem krščanskega delavstva v socialistično - materialistično mišljenje.

Toda če hoče krščansko delavstvo do- seči izboljšanje svojega življenjskega po- ložaja in če hočejo katoličani pripraviti tak družabni red, kakršnega zamišlja in hoče Cerkve, potem se morajo brezpogoj- no strniti vse vrste krščanskega delav- stva pod enotnim vodstvom cerkvenega učiteljstva, se podrediti vodstvu najvišje avtoritete v Cerkvi — papežu in brez pri- držkov izpolniti to, kar cerkveno učitelj- stvo priporoča, želi in hoče, da se izpelje. Da bi do tega prišlo, da bi se to izvedlo, zato so vstale pri nas nove vrste delavcev in ustanovila se je »Zveza združenih de- lavcev«.

V življenje nas je poklicalo slovensko katoliško delovno ljudstvo, da ga rešimo iz objema kapitalizma in marksizma in pripravimo pot za obnovo družabnega re- da po evangelskih naukih papežev okrož- nice »Quadragesimo anno«. Nastop »Zve-

ze združenih delavcev v naši kulturni zgodovini sliči nastopu škofa Mahniča, ki je z odločnim udarcem napravil konec vsakemu slepomisenju in nergaštvu ter izrekel jasne besede: ali — ali: ali katolik, ali liberalce, ali katolik, ali socialist, ali za Krista, ali proti njemu — mi pa pravimo: ali po papeških okrožnicah, ali brez njih ali proti njim.

Prav tako je nova delavska organizacija končala z vsakim slepomisenjem in ljubimkanjem z marksizmom in socializmom ter je napovedala borbo vsaki načelni meglivosti in nergaštvu, vsakemu netenju razrednega sovraštva, vsakemu smešnju cerkvenih nauk ter je pokazala, da mora biti tudi delavska organizacija zgrajena na pravih načelih. Zamisli in navodila papeža Pija XI. o obnovitvi socialnega reda so dobila v ZZZ neustrašena zagovornika. Naša organizacija je ob svojem nastopu izjavila, da je zanjo katoliški socialni nauk nesporen in da zato brezpogojno odklanja vsak marksizem. Načela »Quadragesimo anno« so njena vodilna načela, zato hoče delavstvo, da bodo ta načela prešla tudi v gospodarsko življenje, da divja borba med delodajalci in delojemalci preneha, da kapitalizem preneha z brezobzirnim izkoriščanjem delavskih množic, da se delavstvo pripusti k soodločevanju v podjetjih, da se ustvari medsebojno sodelovanje in podpiranje vseh stanov. Zato odklanja ZZZ načela razrednega boja, zavrača gospodarske nauke marksizma in diktature proletariata. Trdno smo prepričani, da je sožitje v človeški družbi možno le v vzajemnem sodelovanju vseh stanov in da nadvladje enega stanu nad drugim vodi le v brezobziren boj. Zato se bomo potrudili, da se oživi korporacijska ideja. Danes, ko se bje predvsem idejni boj, odklanjamo vsako vabilo socialistov in komunistov, ki pod krinko gospodarske skupnosti skušajo zavajati v idejno programno skupnost. Odklanjamo marksizem na vsej črti, odklanjamo pa tudi one kršč. socialne struje, ki odkrito posnemajo Marksov nauk in njegovo taktiko, tako, da se po svoji miselnosti skoraj nič več ne ločijo od njega. Morali smo se ločiti in kreniti po poti za krščanskimi nameščenci, ki so v svoji organizaciji združili z malimi izjemami vse krščanske nameščence Slovenije. Ti so nam bili za vzgled.

Težko je bilo zastaviti plug v, z vsemi mogočimi preprekami obdano njivo. Toda vedeli smo, da kaj smo poklicani. Iz dneva v dan je naše delo raslo. Od ljudi, ki so zbrali odbor pred letom dni, je danes to številno naraslo na 1250 in postavilo 19 močnih postojank v vseh krajih Slovenije. Od muh enodnevnice, kakor so nas nazivali, smo zrasli v organizacijo, na katero se gleda z upoštevanjem. Toda naše delo še ni končano! Vztrajno bomo z delom nadaljevali, da bomo rasti in zajeli vse dobro misleče slovensko delavstvo ter s tem onemogočili zajedavce, ki bi radi sedanje zlo z nezmernimi ideologi povečali. Proti toku komunizma in materialističnega socializma se mora pojaviti novo, zdravo krščansko in socialno gibanje, ki bo živo poseglo v bolno, od komunizma in mamonizma zjedeno človeško družbo. Da gremo na barikade v borbo proti kapitalizmu in komunizmu, zato smo se dne 15. novembra 1935. leta včlanili v slovensko katoliško občestvo — za zmago duha Kristusovega!

»Zveza združenih delavcev« zaključuje svojo prvo poslovno dobo. Slišali ste njen obračun in videli njeno rast, ki jasno kaže, v koliko je njen obstoj upravičen. Naša želja je, da bodoči odbor započeto delo nadaljuje in da ga spremlja božji blagoslov!

Volitve.

Pri volitvah novega odbora so bili izvoljeni: predsednik Franc Kukovica, za člane odbora pa tovariši: Milan Valant, France Preželj, Rud. Kalčič, Jože Jonke, Venčeslav Grebenšek, Milko Pirih, Stanko Verbančič, Franc Kordin in Vladko Pirih. — V nadzorstvo so bili izvoljeni tovariši: Janez Krvina, Jože Loboda in Rudolf Kranjc. — V razsodišče pa tovariši: Rudolf Smersu, Slavko Češnovar in Lojze Sitar.

Resolucija.

Po izvršenih volitvah je odbor predlagal občenemu zboru resolucijo, katero je občni zbor z velikim odobravanjem osvojil in sprejel. Glasi takole:

Načelni del:

1. ZZZ je krščanska strokovna organizacija slovenskega delavstva, ki hoče ščititi neposredno koristi svojega članstva, posredno pa tudi koristi vsega delavstva.
2. ZZZ se more priključiti vsaki slovenski delavec, ki iskreno priznava socialni nauk katoliške Cerkve ter brez pridržka odklanja marksizem in njegov razredni boj, diktaturo proletariata in njegovo brezbožnost.
3. Zato presoja vse gospodarsko in socialno življenje s stališča krščanstva in hoče svoje stremiljenje uveljaviti po socialnih načelih, iz-

raženih v socialnih okrožnicah »Rerum novarum« in »Quadragesimo anno« in kakor jih zapoveduje Mednarodna zveza krščanskih strokovnih organizacij v Utrechtu.

4. ZZZ iskreno priznava oblast cerkvenega učiteljstva glede pravne strani reševanja socialnega vprašanja.

5. Brez pridržka zato priznava socialni nauk okrožnice »Quadragesimo anno«, zlasti glede korporacij, da bo namreč »popolno ozdravljenje le tedaj mogoče, ko se bo odpravilo tisto medsebojno nasprotje (razrednega boja) in se bodo ustanovili dobro urejeni udje socialnega telesa, namreč korporacije«. Za ustanovitev teh kršč. korporacij (delovnih občestev), ki slone na stanovskih organizacijah delojemalcev in delodajalcev, do katerih naj pride po svobodni odločitvi ljudstva, gre ZZZ v odločen in neustrašen boj.

6. ZZZ je povsem samostojna in od nobene druge organizacije odvisna. Toda biti hoče in ostati bistven člen slovenske katoliške skupnosti.

7. Zato poziva ZZZ vse slovenske stanovne, ki se prištevajo katoliški skupnosti, da delajo na dejanski izvedbi teh načel v socialnem in gospodarskem življenju.

Stvarne zahteve:

Radi takojšnjega izboljšanja položaja občni zbor zahteva:

1. Izvede naj se zakonito zavarovanje za starost, onemoglost in smrt za vse panoge delojemalcev, ker ti z izjemo članov Pokojninskega zavoda nimajo nikakih sredstev za preživljanje, ko onemorejo ali se postarajo.

2. Izda naj se zakon o osebnosti, zaposlenem v hišnem gospodinjstvu v smislu predlogov strokovnih organizacij. V zakonu naj se zagotovi osebnost možnost opravljanja verskih dolžnosti.

3. Občni zbor opozarja na posebni položaj v Sloveniji, katere prebivalstvo je v veliki meri nujno navezano na zaposlitev v industriji. Zato obsojamo vse ukrepe, ki škodujejo industriji v Sloveniji in zahtevamo, da predvsem državne oblasti pokažejo v tem oziru popolno razumevanje.

4. Stanje bolnišnic na področju bivše ljubljanske oblasti onemogoča hitro zdravljenje delavstva vsled pomanjkanja prostora. Ljubljanska bolnišnica je prisliljena odklanjati bolnike, kateri so po zdravniškem mnenju potrebni zdravljenja v bolnišnici. Da se odpravijo tem razmeram, pozdravlja občni zbor začetek stavbe moderne bolnišnice s popolno kliniko v Ljubljani.

5. Vpokojenci države in državnih ustanov niso izenačeni. Starejši upokojenci nimajo izpolnjenih eksistenčnih pogojev. Zato želimo, da se izvede izenačenje vseh upokojencev, opozarjajoč pri tem na bedno stanje več sto upokojencev Uprave monopola (tobačne tovarne v Ljubljani).

6. Občni zbor ZZZ je mnenja, da se delavske socialne ustanove najboljše upravljajo, če jim načeljujejo uprave, ki so dejanski izraz volje delavstva. Zato naj se takoj izvedejo volitve v Delavskih zbornicah, posebno še, ker je njihov delegatski zborom že potekla funkcija doba. Za Suzor in Okrožne urade naj se izdela dober volilni red in naj se po njem izvedejo volitve njihovih samoupravnih organov.

7. Protestiramo proti omejitvi izvajanja člena 219 obrtnega zakona in zahtevamo, da se določilo tega člena izvaja tudi za zavarovance Bratovskih skladnic.

8. Radi omejitve gospodarstvu škodljivih in čisto političnih stavk želimo, da se z zakonom določi poseben razsodiščni postopek, ki bo ugodil pravičnim zahtevam delavstva.

Delo in življenje v organizaciji je pokazalo v pretekli poslovni dobi, da dosežanja pravila ne ustrezajo vsem zahtevam, zato je odbor predlagal občenemu zboru v odobritev nova pravila, ki bodo organizaciji pomagala do pravega razmaha in do neoviranega delovanja. Nova pravila, ki jih je prečital tov. tajnik, so osnovana na društvenem sistemu in ne na podružničnem, kakor so bila dosežanja. Nova pravila ustrezajo delu strokovne organizacije, zato so bila soglasno sprejeta.

K točki predlogi je stavil svoj predlog tov. Franc Preželj, da se novi odbor pooblasti, da izdela v okviru pravih na podlagi praktičnih izkušenj organizacije osnutek poslovnika, ki bi se na prihodnjem občenem zboru predložil v odobritev. Predlog se je soglasno osvojil.

Kot drugi predlog je bil z navdušenjem sprejet predlog, da v smislu zahtev slovenskih škofov, ki sta jih naslovila na slovenske katoliške delavske organizacije, naroči občni zbor odboru ZZZ, da naprosi ljubljanskega prevzvišenega škofa, da imenuje za ZZZ duhovnega vodjo.

Z največjim veseljem je občni zbor sprejel tudi predlog odbora, da se praznik sv. Jožefa proglasi kot društven praznik in sv. Jožefa kot zaščitnika ZZZ.

Tov. Valant M. in Kalčič R. sta predlagala še: prvi o tisku in o glasilu, ki ga je občni zbor sprejel, drugi pa o članarini.

Kazalec ure se je pomaknil že na 1 popoldne, ko je zborovanje le še trajalo. Vsak je čutil, vsak se je potrudil, da mora doprinesiti svoj delež. Tu je klen in izkušn strokovni delavec gorenjskega kota debatiral z dolenskim lesnim delavcem, tam rudar z rudarjem o svojih stanovskih vprašanjih, vsem pa je sijalo z obraza zadovoljstvo, da se bodo za svoje pravice borili s pomočjo krščanske strokovne organizacije, ki je tako lepo in veličastno položila pred slovenskim delavstvom prvi svoj obračun.

Ob zaključku občnega zbora se je novi predsednik tov. Kukovica zahvalil nameščencem, ki so organizirani v tovariški nameščenski organizaciji, za njihovo pomoč, za veliko razumevanje, ki ga imajo in ki so ga imeli za težnje našega slovenskega delavstva in pa za korajžjo, da so nastopili pred leti pot, na kateri danes ko-

rakamo združeni v močnem krščanskem strokovnem pokretu. Po teh besedah je predsednik občnega zbora tov. J. Jonke zaključil občni zbor in pozval vse navzo-

Politične vesti.

V naši državi je zaradi pravoslavnih božičnih praznikov nastopilo politično zatišje. Predsednik vlade dr. Stojadinović je odpotoval v inozemstvo na odhiti ter ga zdaj nadomešča notr. min. dr. Korošec. V naši inozemski javnosti sta vzbudili veliko pozornost prisrčni častitki, ki sta jih izmenjala za Novo leto Stojadinović in italijanski zunanji minister grof Ciano. — Skupščina se bo sestala najbrže že po 20. januarju, skupščinski finančni odbor pa bo sklican že prej, da pripravi vse potrebno za čimprejšnjo obravnavo proračuna. Opozicija se tudi letos pripravlja, da bo z neresno debato in razgrajanjem skušala zavleči sprejetje proračuna, kar se ji pa ne bo posrečilo. Vlada ima letos trdno večino v skupščini in senatu. — Vprašanje sporazuma s Hrvati stopa vedno bolj v aktualno dobo, odkar je dr. Maček v svoji izjavi indirektno povedal, da je pripravljen pričeti pogajanja z JRZ. Sodiijo, da bo do teh pogajanj prišlo, čim bo proračun sprejet.

Čehoslovaška je zelo vznemirjena radi svoje sosedne Nemčije. Čehoslovaški ministrski predsednik dr. Hodža namerava v kratkem potovati v Rim, kjer se bo sestel z Mussolinijem. Govori se, da bo Mussolini prevzel vlogo posredovalca med Čehoslovaki in Nemci, za uslugo mu bo pa Čehoslovaška pomagala pri državah Male zveze, da bodo priznale zasedbo Abesinije.

Nemčija je zelo zapletena v španske avanture. Pomoč, ki jo je nudila dosedaj generalu Francu v blagu in vojnem materialu, je vredna več milijard Din. Med Nemčijo in rdečo vlado je prišlo do velikega spora, ker so rdeče španske vojne ladje zaplenile nemško trgovsko ladjo, ki so jo potem sicer izpustile, vendar je nemška križarka Königsberg zaradi tega zaplenila potem kar tri španske trgovske ladje. Anglija se najbolj trudi, da bi priprala Nemčijo do tega, da omeji svojo pomoč generalu Francu, vendar so bila angleška prizadevanja dosedaj brezuspešna. Zdi se, da hoče Nemčija na ta način, da podpira Franca, predvsem prisiliti Anglijo, da bi pristala na to, da se vrnejo Nemčiji nekatere kolonije, ki jih je radi vojne izgubila.

Francija se nahaja še vedno v znamenju stavkovnih gibanj. Vlada je sprejela zakon o obveznih delavskih razsodiščih,

če, da naj se delo še bolj poglobi in razširi ter pritegne k intenzivnemu delu vse sodelavce, pri katerem naj nam pomaga Bog!

katerim se mora predložiti vsak medzni spor. Šele, če to sodišče spora ne more rešiti, lahko delavci sežejo po štrajku. Tak zakon je sprejela Blumova socialistična vlada. Ko pa je naša vlada objavila, da pripravlja sličen zakon, so naši socialisti zagnali vik in krik, češ, da se jim krati prava svoboda in je njihov vodja Petejan izjavil, da ima raje diktaturo, kakor sedanje vlado.

Poljska je dobila od Francije 3 milijarde posojila, ki ga bo porabila za uravnoteženje svojega notranjega gospodarstva, predvsem za zopet za nabavo novega orožja. Spricho tega posojila se je prijateljstvo Poljakov in Francozov znova poglobilo ter je zavzelo prav prisrčne oblike. Sedaj se vidi, da je Poljska poprej samo zaradi tega tako koketirala z Nemčijo, da je pripravila Francoze, da so iz strahu pred poljsko-nemško zvezo čim globlje segli v žep. Poljsko prijateljstvo je bilo, kakor je sedaj razvidno, precej drago kupljeno.

Rusija se pripravlja zopet na notranjo izpremembo. Staljin, ki je dosedaj že dolgo let stvarni vladar v Rusiji, se hoče izvoliti za predsednika ruske države ter si na ta način svoj ugled in svojo moč še povečati. Njegova stremiljenja podpira zlasti armada, dočim so pravi komunisti zaradi tega nanj vedno bolj nevoljni. Pravijo, da hoče Staljin iz sovjetske države ustvariti zopet meščansko državno tvorbo po vzorcu zapadnoevropskih držav.

Trockega nečajo niti njegovi lastni prišasti. Ker je Norveška židovsko-komunističnemu rovarju Trockemu odpovedala gostoljubje, ga je sprejela Mehika, kamor se je Trocki na ladji odpeljal. Še predno pa je ladja s Trockim prispela v Mehiko, že so podali mehiški komunisti izjavo, da ga bodo ubili, če se izkrci. Zaradi tega je poslala mehiška vlada ladji, na kateri se vozi Trocki, bojno ladjo nasproti, ki ga bo pripeljala v Mehiko ter na skrivnem kraju izkrcala, da ne bi komunisti izpolnili svoje grožnje.

Amerika se nahaja sedaj v znamenju ogromnega oboroževanja, kakor ga ta država v svoji zgodovini še ne pomni. Predsednik Roosevelt, ki ima zdaj v zbornici in senatu ogromno večino, je objavil ta oboroževalni program, za katerega bodo Združene države žrtvovale 50 milijard dolarjev v teku enega leta.

Domače vesti.

Že zopet evharistični križ žrtv podivjanosti. Na Velikem Lipovcu pri Ajdovcu je stal evharistični križ, katerega so podrl še neodkriti podivjanci na sv. večer. Naši vrlji fantje so za pol metra višji križ postavili na isto mesto. Na Novoga leta popoldne je bilo 15% m visoko znamenje Križanega slovesno blagoslovljeno ob navzočnosti cele župnije. Brezbožniki so žalibog tudi pri nas našli delo.

Neznane sunil plačilno kuverto. V mariborski kurilnici je bila ukradena z blagajnikove mize med izplačevanjem delavcev plačilna kuverta z 1871 Din. Neznane, ki je pozneje odvrnil prazno kuverto v košaro za papir, je sunil uslužbencu Jožetu Žagarju celo mesečno plačo.

S težko telesno poškodbo je bil oddan v mariborsko bolnico Karl Strmšek, 56 letni železničar s Pobrežja. Izpovedal je, da ga je napadel posestnik z lopato, ker je šel preko njegove posesti.

Tihotapska smola. Zadnje soboto so prišli na mariborskem Glavnem trgu moškega, ki se je zdel strašniku preveč debel. Na policiji so hitro našli, da ima opasan pas, v katerem je bilo skritih 11 kg saharina. Gre za 17 letnega vajenca Ferdinanda H., ki trdi, da je prejel tihotapsko robo od neznanca s prošnjo, da bi spravil saharin v Zagreb, a so ga aretirali baš na poti proti kolodvoru. — Enako smolo je imel Andjelko Crnkovič iz Bosne, pri katerem je dobila policija 50 paketov vtihotapljenih igralnih kart. Obema tihotapcem je zaplenila oblast blago in se bosta zagovarjala radi svercarije.

Štiri ukradene model-sesalke. Jurju Blumenraderju, mizarskemu mojstru v Vetrinski ulici v Mariboru, je nekdo sunil štiri model-sesalke, ki so vredne 4000 Din.

Skoraj bi bil utonil. Pri Mariboru je Drava precej daleč zamrznjena in se drsajo šolski otroci od njenih bregovih. Nepredvidno drsanje po ledu Drave bi bil skoraj plačal z življenjem Friderik Marek, 12 letni sinko gostilničarja. Upal se je predaleč ven na led, padel v Dravo in v zadnjem hipu se je še ujel za ledeno ploščo, s katere so ga oteli vsega premraženega na pomoč poklicani reševalci.

Zgodaj je začel. Mariborski elektrotehnik Tih je poslal z devetimi tisočaki na pošto svojega 15 letnega vajenca. Fant se je podal mesto na pošto, v avtobus proti Celju, da bi ušel z denarjem v Dalmacijo. Ker vajenca ni bilo predolgo s pošte, je Tih javil zadevo policiji, ki je hitro dognala, da se pelje tiček proti Celju, kjer ga je prijel koj pri izstopu detektiv in je dobil pri njemu ves denar.

Delavec ob roko. V Ehrlichovi tovarni v Mariboru je odtrgal stroj roko v komolcu 26 letnemu delavcu Zorku Kopač.

Otrok smrtno ponesrečil. V mariborski bolnici je podlegel prebitju lobanje pet in pol leta stari Dreček Ferik. Vsed padca po strmim pobočju doma v Žerjavu pri Mežici je priletel na kamen, kjer si je prebil lobanjo.

Smrt občinskega reveža na cesti. Na cesti so našli pri Sv. Jurju ob Pesnici mrtvega 60 letnega občinskega reveža Antona Jarca. Na povratu iz bolnice ga je kar na cesti zadela srčna kap.

Duhaprisotnost soferja. V bližini Budine pri Ptuj se je vnel motor osebnega avtomobila, ki je bil last Franca Mlinarja in ga je sofaril Kogovšek. Takoj ob pojavu požarne nevarnosti je sofer zaustavil vozilo, zapri dotok bencina v motor, odprl vrata in spravil na prosto 4 osebe, ki so se vozile z njim. Kogovšek je imel še toliko duhaprisotnosti, da je rešil tank, v katerem je bilo 30 l bencina in je na ta način preprečil eksplozijo. Koj po teh rešitvah delih je zajel ogenj vse gorljivo na avtomobilu, ki je zgorel v plamenih in znaša škoda 30.000 Din.

Kurje tatvine. Po Slovenskih goricah je bilo v zadnjem času šestim posestnikom ukradenih 45 kokoši.

Uboj na silvestrovanju. V neki gostilni v Veliki Polani v Prekmurju so silvestrovali fantje tako dolgo, dokler se niso stopli pri preobilni pijanči. Jožef Gjeršek, 28 letni posestniški sin, je dobil pri tej priliki zabodljiv v žilo odvodnico in je izkrmavel. Ubijalca so orožniki prišli in so ga oddali v zapore okrajnega sodišča v Lendavi.

Zivčno bolni oče ustrelil sebe in sina. Miroslav Vavpotič, bivši upravitelj pošte v Križevcih pri Ljutomeru, je bival na bolezenskem dopustu na posesti svoje žene v Hrastju-Mota. Vavpotič, ki je bolehal na živcih, bi naj bil upokojen in tega se je bal češ, da ne bo mogel shajati s pičlo pokojnino. Njegov sin Mirko je obiskoval gimnazijo v Ptuj in tega je hotel oče vzeti iz šole zaradi štedljivosti. Ko se je vrnila Vavpotičeva žena v nedeljo 3. januarja od zgodnje mase, je našla moža že mrtvega s prestreljeno glavo, 11 letni Mirko pa je bil tudi tako ustreljen, da je kmalu po obupnem očetovem dejanju izdihnil.

Napad na Silvestrovi noči. Ignac Rogina, 29 letni tesarski pomočnik iz Budine pri Ptuj, se je vračal v Silvestrovi noči na kolesu z oblaka pri svojih sorodnikih v Halozah. V gozdu pri Polencih so ga napadli trije neznanci. Padlo je več strelav, ki so zadeli Rogino v levo roko. Napadeni je podri onega napadalca, ki je prijel njegovo kolo, na stran in je ušel. Rogina je hudo obstreljen in se zdravi v ptujski bolnici.

S steklenico mu prebil lobanjo. Konrad Cigelšek, 30 letni posestnik z Zgornje Hudinje pri Celju, se je spri v krčmi z zidarjem, ki ga je

udaril s steklenico po glavi in mu je prebil lobanjo.

Zenski nudil pomoč in bil sam ob nogo. Na časti pri Brankovčah je opazil Jakob Stamen, 36-letni brezposelni natakter brez stalnega bivališča, žensko, ki je bila v skrajni nevarnosti, da bi bila povožena od bližnjega se avtomobila. Skočil je na pomoč, porinil žensko na varno, a pri tem je njega povožil avto tako, da mu je zlomil desno nogo.

Neprevrtili fantek. Jožek Podkrajšek, 41-letni dninarjev sinko iz Dramelj pri Celju, se je igral pri stroju za rez pri posestniku Francu Kacijniku pri št. 11 ju pri Drajmljah. Stroj je neprevrtilno zagrabil in mu je zmečkal štiri prste na levi roki. Poskodovanega so oddali v celjsko bolnico.

Poskodovan pri napadu. V Teru pri Ljubnem v Savinjski dolini sta napadla dva na povratu proti domu 31-letnega posestnika sina Ivana Hudec iz Tera. Napadeni se je zatekel v bolnico v Celje z zlomljeno levo roko ter s poskodbami na glavi in po celnem telesu.

Ubičajec živali na delu. V Zagorju ob Savi prestajajo precejšen strah posestniki in rudarji s svojimi kobarjimi. Dosele še nismo slišali lopov v nočeh v hlevu in ubija živali, katere pustijo ležati v krvi, ne da bi se okoristili z njihovim mesom. Dosele je ubil že 7 koz in ovc in nazadnje eno svinjo. Posestnik Kuvavica je v zgornjih jutranjih urah prepodil vlomilca izpred svojega hleva. Kuvavica je koj za tem, da bi bil varen pred ponovnim obiskom, napeljal električno žico do hleva in jo je pritrdil na zid. Ubičajec živali pa je to past najbrž enkrat po dnevu opazil. V noči se je približal svinjskemu hlevu, odvil previdno žico in jo je vrget tako v svinjak na svinjo, da jo je električni tok ubil. Zandarji so marljivo na delu, da izsledijo ta čuden pojav maslovalne podivjanosti.

Dva v bolnico zaradi zloma noge. Alojzij Bracun, 26-letni delavec iz Brezna pri Humu ob Savi, je padel v tako globoko jamo, da si je zlomil nogo. — Jožef Naraks, 30-letni sin posestnika iz Loznice pri Zalcu, je volzil gnoj in si je pri tem opravičil zlomilo levo nogo. — Oba imenovana poskodovanca sta se zatekla po zdravniško pomoč v celjsko bolnico.

S sabljo po levi roki. Mihaela Božica, 21-letnega posestniškega sina iz Sentjurgerte pri Galiciji v celjski okolici, je udaril nekdo pred gostilno s sabljo po levi roki in mu je presekla kito. Udarjenega zdravijo v celjski bolnici.

Hitro prijet mlad izumov. Mladoletni Franc L. se je izučil mesarje pri mesarju Kraglju v Sevnici ob Savi. Kot pomočnik je zbolel in se je zdravil v ljubljanski bolnici. Po odpustu iz bolnišnice je poiskal Kraglovo, kjer je v gostoljubnosti prebil božične praznike. Pri odhodu je ukradel svojemu mojstru iz omare 16.000 Din in se je odpeljal z Jurij v Ljubljano, da bi prišel nekje z mesarjo na svojo roko. Pri Kraglovi so hitro opazili tatvino in na pomoč poklicali orožniki so zanimali za tatvinsko zadevo ljubljanske policije, ki je tatu kmalu prišla. Aretirani je vse priznal in so dobili pri njem še 15.633 Din, katere so vrnili lastniku.

Prijeta tatila. Liza Terčič iz Polskave pri Slov. Bistrici je ukradla trgovcu Zupfu tri bale zimskih blagov, trgovcu Viktorju Mačku pa tri Hubertus plašče in razne emailirane posode. Tatinsko Lizo so zaprli orožniki iz Slovenske Bistrice.

Zmrznjenega so našli v Malaku pri Litli 60-letnega berčarja, ki je bil obče znan pod imenom Hljevčev Andrejček. Revez je obležal v velikem snegu že 4. 1929, a tedaj so ga našli predmestni čisti, ki so ga ob 5. uri zjutraj na delo. Poklicale so pomoč in na pol mrtvega so obudili k življenju. Tokrat pa je siromaka je doletela usoda zmrznjenega na cesti.

Nepopolnjen vlomilec in tat. Pri mesarju Flerinu v Domžalah je bilo vlomljeno 10. in 31. decembra l. l. Prvič je odnesel vlomilec 800 Din, drugič pa 7250 Din. Oba vlomila sta bila izvršena s toliko spretnostjo, da se je delo sklepalo, da je bil na delu nekdo, kateremu so prav dobro znane razmere v hiši. Orožniki so osumili 26-letnega Antona Ahlina, ki je doma iz Malega Mlačeva pri Grosuplem in je že bil pri Flerinu nekajkrat uslužen kot mesarski pomočnik. Ahlin je bil zadnji dan v decembru v Ljubljani radi tatvine obsojen pogojno. Koj za tem se je napotil v Domžale, odkoder se je razkosno vozil z avtomobilom. Orožniki so mu dokazali, da je na Silvestrovo vlomil pri Flerinu in so našli 4 hlečke in 35 steklov od ukradenega denarja pri nekem njegovem sorodniku v Malem Mlačevu.

čevem. Flerin je ta denar takoj spoznal za svojega, ker so bili bankovci polni krvavih madežev, kakor je to običaj pri inkasaciji mesarjev, ki imajo opravke s svežim mesom. Orožniki so našli tudi Flerinovo listneco, skrito za nekim plotom v Domžalah. Ahlin je že izročen sodišču.

Zalostna smrt uglednega posestnika. Pod Stanjo vasio pri Ljubljani so potegnili iz Ljubljanske 4. januarja truplo 75-letnega posestnika Ivana Kregarja iz Stenjanje vasi, katerega so pogrešali že od Novega leta. Ni se povsem pojasnjeno, ali je stari možakar po nesreči padel v vodo, ali pa ga je kedo v noči sunil. Oblast bo sedaj še zagotovo smrt že pojasnila.

Dva vlomilca pod ključem. Ljubljanska policija je prišla 34-letnega brivskega pomočnika Silva Skrbca, ki je vlomil tik pred Božičem pri obrtniku Arharju v St. Vidu in istotam v stanovanje krojača Vrhovca. Skrbec ima na vesti še tudi druge tatvine ter vlogo. — Drugi, izdatnejši plen ljubljanske policije je 32letni brezposelni ključavničarski pomočnik Anton Strnik iz Mengša. Strnik je vlomil pri gostilničarki in trafikantini Antoniji Fon na Tyrsovi cesti 82 in je odnesel raznega blaga ter predmetov za 5000 Din.

Poteputa v Poljanski dolini na delu. V Bukov vrh v Poljanski dolini sta se prikladila h kmetu Hotovniku dva poteputa ob času, ko je bil hišni gospodar v cerkvi in žena sama doma z otroci. Klateža sta odprla svinjake in izpuštila svinje z namenom, da bodo domači zganjali svinje nazaj v hlev in onadva bosta lahko opravila svoj tatvinski posel v hiši. Načrt se jim je posrečil. Poteputa sta preobrnila po razbegu žene in dečev za svinjami vse po hiši. Gospodar je bil vzel s seboj večjo svoto denarja in sta našla le par tisočakov in samokres, iz katerega sta oddala pri odhodu par strelcev, da bi preplašila morebitne zasledovalce. Za Hotovnikom sta poskušala tatvinsko srečo pri drugih kmetih, ki so ju pa prepodili.

Tajni agenti nabirajo po Poljanskem delavce za Francijo. Vse kaže, da ne gre za delo v Franciji, pač pa za prostovoljce v Španjo, katere bi poslali Francozi po izveščanju na pomoč rdečim bratcem v Španjo.

Večji in manjši požari. V poči od petka na soboto je uničil na Komenskem hribu pri Metliki ogenj celo pristanišče, v kateri je imelo 8 gospodarskih shranjenih seno, slamo in razno orodje. Ogenj je bil tako velik, da je bila Metlika v nevarnosti. Gasilci so se morali zadovoljiti samo z omejitvijo požara. Škoda je tem bolj občutna, ker so bili samo nekateri pogoreli zavarovanci. Vse sumi, da gre v tem slučaju za požig. — V Celju v Gosposki ulici je nastal požar v sobi čevljarkega mojstra Franca Plevčaka, ki ima radi uničenja perila in raznih drugih predmetov 1200 Din škodo.

Bata je izdelal 5 milijonov parov čevljev. Tovarna Bata objavlja, da je lani leto izdelala v Jugoslaviji 5 milijonov parov čevljev. Skoraj vsakega tretjega prebivalca v državi je že obula tovarna Bata. Res je Bata povenil pri nas čevlje, kar pride prav zlasti delovnim slojem, na drugi strani pa je vzel delo in kruh tisoč in tisoč čevljarjem in pomočnikom ter jih poglavl z družinami vred v bedo.

Jesenice.

Gibanje prebivalstva. V preteklem letu je bilo v naši župniji rojenih 76 otrok, 27 jesenčanov pa je bilo rojenih izven župnije. Največ od teh jih je bilo rojenih v tukajšnji bolnišnici bratovske skladnice, ki stoji izven območja naše župnije. 50 so bili zvonovi svojo zalostno pesem pred oltar pa je stopilo 51 poročnih parov. 15 parov je bilo z poroki skupaj, največ pa na Brezje. Sv. obhajil je bilo podeljenih 47.000.

Stavbniško delavstvo. V nedeljo 3. januarja so bili štirje zastopniki naše organizacije stavbincev v Ljubljani na občnem zboru ZZZD, popoldne pa na anketi stavbinskega delavstva ZZZD. Odločno so zahtevali, da se plače stavbincev na jesenščah z novo pogodbo izenači s plačami stavbincev v Ljubljani. To smo povsem upravičeno zahtevali, saj je splošno znano, da so jesenjske glede prehrane eno najdražjih mest v državi.

Velenje. Na Novega leta dan se je vršil prvi redni občni zbor Zveze združenih delavcev v Velenju. Tov. Vekoslav Zajc je podal izbrano poročilo, kaj se je vse pretekla leta storilo za rudnik Velenje ter za velenjsko delavstvo. Dokazal je, da se brez organizacije ne da ničesar doseči in da je treba veliko žrtvovati časa in denarja, da se kaj doseže. Uvideli smo, da je edina rešitev za delavstvo le v krščanskih organizacijah. Izvolili se je nato novi odbor, ki prevzame svoje dolžnosti 10. januarja, ko se bo novi odbor konstituiral. Dolžnost vsakega člana je, da postane agitator ter pripelje svoje tovarise v naše vrste, ker le v slogi je moč.

Senovo-Rajhenburg. Z Novim letom smo dobili senovski rudarji novega ravnatelja g. ing. Hamerja. Sprejeli smo ga pred rudniško restavracijo s svojo godbo Dva delavska zastopnika in kapelnik rudarske godbe so ga pozdravili in mu želeli, naj se med senovskim delavstvom dobro počuti. G. ravnatelj se je za pozdrav prijazen zahvalil, kar je naredilo na delavce zelo dober vtis, in povabil godbo in delavstvo v rudarsko restavracijo. — Naša podružnica zelo napreduje. Vsak dan se priključajo novi člani, ki zelo radi berejo »Delavsko fronto«. Narodnikov je že 25 v kratkem času. So še tudi med rudarji krščanski močje, ki se neustrašeno borijo za krščanska načela, ne za marksistična! Naj vedo naši nasprotniki, da se ne bojimo jasno pokazati katoliškega prepričanja. Krščanski delavci, združimo se!

Vestnik ZZD.

Iz podružnice fotografskih pomočnikov in pomočnic. V nedeljo 3. januarja se je vršil v Ljubljani v Rokodelskem domu I. občni zbor Zveze združenih delavcev, ki se ga je udeležil tudi delegat podružnice fotografskih pomočnikov in pomočnic. Delegat je zbranim zborovalcem obratno razložil vse težave, s katerimi se mora boriti fotografski pomočnik, ki dela 8—9 ur na dan v temni, v katero ne posije žarek svetlobe, in v ozračju, napolnjenem s hlapi strupenih kemikalij. Delo takega delavca v marsičem sliči delu rudarja. Za to naporno delo pa prejema armatno nizko plačo. Občni zbor je pokazal polno razumevanje za naše potrebe in je v sklenili, da se bo boril z vso vlogo za naše pravice, ki jih bomo toliko prej izvajali, kolikor več je število članstva bo stela organizacija. Zato je vsak tovaris in tovariska, ki ima enake težnje kot njegovi tovarisi, vlijudo vabil, da se organizira! Organizirane tovarise pa naproša odbor, da čimprej potvornajo naročnino in da tudi pridno dopoljuje v našo »Delavsko fronto«.

Nova podružnica ZZD. V soboto 2. januarja se je včlanila v ZZD nova podružnica tehničnega osebja Narodnega gledališa v Ljubljani, ki je imela v godbeni dvorani Opernega gledališa svoj ustanovni občni zbor. Tehnično gledališko osebje je bilo doslej brez organizacije in kot tako mnogokrat brez moči v borbi za svoje pravice. Pravice delavstva ne bodo reševali posamezniki in tudi ne prošnje, ki mnogokrat aličijo prošnjam za milostino, temveč morajo hotenje posameznikov zamenjati hotenje in zahteve organiziranega članstva. Delo nove podružnice bo vsakekoro uspešno, saj jo tvori za vedno članstvo, ki se bo znalo v okrilju organizacije priporiti svojih pravic. Delokrog nove organizacije ima možnost razširiti svoje delo na vse gledališke Slovenije. Odbor nove podružnice tvorijo: predsednik Cesar, ostali člani odbora pa Magolič, Kralj, Kastelic, Logar, Pirman, Labernik, Premk, Tončič, nadzorni odbor pa: Leben Franc in Leben Vilij.

ZZD za kolektivno pogodbo stavbincev. V nedeljo 3. januarja popoldne so imeli v prostorih ZZD v Delavski zbornici anketo vsi zastopniki stavbincev podružnice ZZD. Glavno poročilo je podal centralni tajnik tov. Preželj France. Natančno je obrazložil vs položaj z ozirom na dosedanja pogajanja. Tov. Gaser Albin z Jesenic, izkušen strokovni borec, je podal k stvari še poročilo iz jesenjskega okoliša in svoje mnenje

s stvarnimi predlogi. Po daljši debati so bili sprejeti važni sklepi, ki naj pripomorejo, da pride stavbinsko delavstvo čimprej do ustreznih kolektivne pogodbe.

Položaj našega delavstva v Franciji. Svoječasno je bila podpisana konvencija med Jugoslavijo in Francijo glede socialnega zavarovanja. Ta pogodba v Franciji doslej še ni bila izvajana, kar se tiče našega delavstva. Naše znanje ministrstvo je sedaj vse ukrenilo, da se bo izvajala ta pogodba tudi za naše delavce v Franciji, ki bodo tako prišli do ugodnosti zavarovanja, ki jih doslej niso imeli.

Viničarski vestnik.

Razume poljago

Staro leto se je poslovilo od nas. Preživeli smo adventne kratke dneve in božične praznike v svojih domovih, bornih kočah, ki niso naša last. Naše viničarske družine so mirno kljub revščini preživele vsele božične praznike, kot je navada pri nas na deželi po Slov. goricah. Mnoge viničarske družine so stradale, prezebele itd., vendar z veseljem pričakovale in sprejele prihod Gospodov. Vse težave so bile te lepe dni pozabljene in spremenjene v veselje, posebno se je veselila viničarjeva deca ob jaslicah.

Ko pa smo se nenadoma poslovili od starega leta in stopili zopet v začetek novega, nas je zajela skrb za bodočnost naših družin, ki so odvisne le od drugih. Če pogledamo nazaj v staro leto, v minulo dobo in v minuli delovni čas, se nam vzbudi v naših srcih goreča želja, da bi bilo leto 1937 boljše od lanskega. S strahom pričakujemo čas, ko bomo pogledali zopet v pozni jeseni nazaj, kako se bo obneslo ali v korist ali v škodo nam in našim družinam.

Ob zatonu starega leta je prišel tudi čas, ko je treba našim kmetiskim viničarjem polagati račune preteklega leta, ko so delali pri kmetu, (na tabru) na plet. Viničarji sedaj nosijo te plehe skupno, ko so jih jemali za delo vso leto pri gospodarju. Sedaj se vrši letni obračun, ki ga odmeri gospodar viničarju za vso letno delo. Nekateri gospodarji viničarju računajo njegove prejemke silno drago in sicer tako, da bi viničar, ako bi bil v denarju plačan, zaslužil vsaj 8 Din dnevno in bi si lahko nakupil mnogo več krme in potrebščin. Viničar sedaj postane dolžan do 10 in celo 20 ali 25 tabrovov še v novo leto. V takem slučaju si ne upa prosti več za toliko krme, drv, listja itd., ker še ima stari dolg. Je zopet v veliki zadregi, ko ima dolg krme, drv, listja itd., pa je potreben enako toliko kot lani ali še celo več. Prisiljen je, da prosi gospodarja, naj nekaj dolga odpusti, vendar se gospodar navadno upira in redkoma kaj spregleda. Če pa gospodar dolguje viničarju, pa mu viničar brez obhajljanja nekaj popusti.

Mi viničarji ostanemo vkljub vsem težavam zvesti svojim gospodarjem in jim služimo pošteno, marljivo in vestno. Samo tega, kar je preveč, si ne pustimo dopasti, ker smo tudi mi ljudje in imamo svoje pravice kot gospodarji. V svoji organizaciji bomo našli oporo in izhod v boljšo bodočnost. Pri tem pa prošimo ljubega Boga, da nam dia dobro rodovitno letino, ki bo polna blagoslova, kar je za nas največja sreča in veselje za bodoče dni. Vsa žalost, skrb in tavanje pa naj v novem letu izgine in se bomo spomnili veselo totili dela v našo in gospodarjevo korist.

PO 12 IN POL DNEVIH REŠENA TURISTA!

V vzhodni steni gore Watzmann ob bavarsko-tirolski meji sta na Štefanovo valed snežnega viharja prišla v stisko dva turista iz Monakovega. Donašli so jim toplo hrano in toplo obleko celo z letali. Dne 7. I. se je posrečilo rešilni ekspediciji, da ju je 50 m pod vrhom Watzmanna doseгла in rešila. Rešilne ekspedicije so v sled mraza in snežnih metežev veliko trpele in žrtvovali.

René Bazin

Žito poganja.

Roman.

Po stoštirinpetdeseti izdaji prevedel Viktor Čakan.

— Brez skrbi hodite, gospa! je odgovoril volar. Odšel je oblečen v svojo boljšo obleko ter vodil belo telico; s kamnom je ostril rezilo svojega nožička. V gosčavi je odlomil dvajset leskovih mladik — lesku je posvečeno drevo, odkar jo je imel sv. Jozef za palico — naredil je enajst majhnih križev in enega velikega, ki je na vrhu še imel pero. Stopil je v cerkev, kakor mu je rekla gospodinja, nato je dal v butaro zvezane lahke križce na ramo in nadaljeval svojo pot proti dolini, kjer se je od daleč videl vokrški grad, ki se je bleščal med travniki. Graščakinja ni bila nikdar doma, kadar bi rad kdo z njo govoril. Bila je to stara gospa, ki je prijetno hodila, prijetno govorila in je bila bolj dobre volje, kot deset mož skupaj. Ko je šel Gilbert vzdolž ob hlevskem zidu, je že bila tam, preden jo je opazil, da prihaja; pregledovala je žival, ki so ji jo poslali in pa velarjevo postavo. Ko si je do debla ogledala telico, ki je mirno stala na tlakovnanem dvorišču in jo potrepljala, je dvignila glavo za hip, kakor da bi zakodakala, ker tako se je smejala in rekla:

— No, Gilbert, ti pa se čvetaš kakor roža! Šestnajst let! V tej starosti začnete postajati že kar moške, kar te ne priporoča preveč. Na srečo pa si, moj fant, podoben materi. Prizadevaj si, da ji bo popolnoma podoben, ker je vse časti vredna. Bogu je drago delovna, dobra napram vsem, ki niso taki.

Nato je še potrepljala telico po hrbtu:

— Belji jo v hlev za sedaj! Na svidenje! Gilbert ni odgovoril, kajti besede so ga močno ganile, gledal

je za odhajajočo slabotno gospo, vso v črtni, ki je imela obraz droban in ves bel.

Nekaj let pozneje — pravkar je dovršil dvajset let — ko je bil na velikem volovskem semnju, o katerem imajo živinski prekupčevalci navado govoriti: »En sam sveti Martin je v Franciji!« je srečal na ovinku markiza Musimé, ki se je pripeljal. Markiz, tokrat konjeniški poročnik, mu je eleganten, krasne rasti, močnih ramen, vrget vajeti in rekel z nasmehom, ki toliko doda besedam in ki ga imajo vsi Meksiméji: »Pazi na kobilu, Gilbert, hočeš? Samo takemu zaupam, kakor si ti, ki si od tukaj. Poiskal te bom pred hotelom.«

Pred hotelom poleg stare gotške cerkve okoli katere so bile kramarije, je Gilbert držeč kobilino urdo čakal. In čez eno uro je gospod Filip, kakor so mu pravili, prišel in mu dal napitnico in še prijazen nasmeh, ki je bil več vreden, kot še enkratna napitnica. Na nesrečo pa markiz ni živel na kmetih in se ni bavil z drugim, kakor s prejemanjem najemnin in denarja za prodan les; bil je oficir, pri posadki, daleč, zelo daleč.

To je bilo vse po čemer je spoznaval življenje »višjih« v župniji in po tem jih je tudi sodil. K sreči ni imel časa, da bi bral, kajti brez vodnika, brez možnosti izbire bi si pokrivil svoj zdravi in jasni razum.

V tem času je bil že eno leto prvi hlapec na kmetiji, pod navodili delovodje. Njegove modrikaste in privihane brke; njegove modre oči v katerih ni bilo nikakega strahu, ne pred ljudmi, ne pred stvarmi; njegov obraz z gladkimi lici in rdečimi kakor vinska trta; njegova mladost, ki je malo govorila ter se izražala v moči, v smelosti, hoje, v nošenju pravilne glave na ramenih, v zanesljivih kretnjah rok, ki so stiskale ročice pri plugu ali dvigale na

koncu vil dva snopa žita, kakor svezjen lahkega lica; njegova mirna veselost, kadar je pri počitku opazoval gosto travo na posestvu; njegov sloves, da je dober fant, dobro plačan, ki zna voditi veliko gospodarstvo; njegova spretnost za divji lov, ki so ga čuvarji slabo stražili in fant, ki je poljubljaj najlepše plesalke pri skupnih zabavah; ta neupogljiva volja, zdravje in uspehi vse to, je ugajalo dekletom iz Fontenej in iz okoliških vasi.

Več kot ena ga je rada videla in čisto so mu govorile, ko se je pod večer, z naprej nagnjenim telesom in radi pluga okorelimi nogami vračal z vprego. »Dober večer, Gilbert! Boste prišli v nedeljo v Fontenej?« — »To je še odvisno« je rekel. Od česa? Tega ni povedal. In preko grmovja so gledale bele aybe vprego in zamišljenega fanta.

Gilbert ni govoril, kadar so govorili okoli njega, razen če se je pogovor nanašal na delo. Toda kar je slišal govoriti o veri, morali, ali o bogatih, o politiki, tega se je sramoval v svoji preprosti poštenosti. Pomalem je opuščal navade, ali ideje, ki jih je imel — pa na tihem, ne da bi se hvalil, kakor drugi, ki spremene svoje mišljenje. Njegova vera je bila velika. Umikal se je majhnim razlogom in vsej privlačni sili, kajti bil je brez vodstva. Radi tega je sprva redkeje hodil, nato pa je popolnoma opustil navado, iti v nedeljo zjutraj v Fontenej k sv. maši. Uboga mati Kloké pa je stala na cerkvenih stopnicah, obrnjena proti Fontenej in vsako nedeljo zaman čakala do poslednjega umirajočega zvonovega glasu. Mohla je in se starala, zanj jo skrbel le ljubi Bog.

(Dalje sledi.)

Zahtevajte povsod
„Delavsko fronto“!